

ประกาศกรมการท่องเที่ยว
เรื่อง กำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานแพบริการเพื่อการท่องเที่ยว
มาตรฐานเลขที่ นทท. ๓๐๙ : ๒๕๕๖

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย มาตรฐานแพบริการเพื่อการท่องเที่ยว มาตรฐานเลขที่ นทท. ๓๐๙ : ๒๕๕๖ เพื่อประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการ ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ และกฎหมายที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ว่าที่ร้อยตรี

อานุภาพ เกษรสุวรรณ
อธิบดีกรมการท่องเที่ยว

มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย

มาตรฐานแพบริการเพื่อการท่องเที่ยว

บทนำ

การท่องเที่ยวทางน้ำ โดยแพท่องเที่ยวเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวทางน้ำที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการประกอบธุรกิจการล่องแพในลำน้ำและในเขื่อนมีจำนวนมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการพยายามหาง่ายตามกำหนดมาตรฐานรูปแบบและกิจกรรมการประกอบธุรกิจใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยว จากการเพิ่มรูปแบบและกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และการให้บริการที่มีคุณภาพ

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในฐานะเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดทำมาตรฐานสินค้าและการบริการด้านการท่องเที่ยว ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำมาตรฐานแพบริการเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางการประเมินและจัดระดับของการให้บริการแพบริการสำหรับนักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการแพ โดยใช้กรอบดัชนีชี้วัดคุณภาพที่ผ่านกระบวนการจัดทำมาตรฐานอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ข้อกำหนด ๔ ข้อ ๑๒ เกณฑ์ และ ๒๘ ตัวชี้วัด

ดังนั้น กรมการท่องเที่ยว จึงกำหนดมาตรฐานแพบริการเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อใช้ส่งเสริมและพัฒนาการบริการท่องเที่ยว ให้มีคุณภาพและเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศไทย

๑. ขอบข่าย

มาตรฐานฉบับนี้ ครอบคลุมการท่องเที่ยวโดยใช้แพ ทั้งแพล่องที่มีการเคลื่อนที่โดยการลากจูงหรือแพที่ติดเครื่องยนต์ และแพที่พักซึ่งผูกยึดอย่างถาวร นอกจากนี้ รวมถึงการให้บริการและการประกอบกิจกรรมที่เกิดขึ้นบนแพท่องเที่ยว กิจกรรมในที่นี้ ไม่ครอบคลุมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดสรรงดยกลุ่มของนักท่องเที่ยว หรือบริษัททัวร์จัดสรรให้

การให้บริการของผู้ประกอบการแพ อาจมีการให้บริการที่ไม่ครบถ้วนกิจกรรมที่ได้ระบุในมาตรฐานฉบับนี้ ดังนั้น ผู้ประกอบการแพบริการต้องมีการบ่งชี้และระบุถึงขอบเขตของการให้บริการที่ชัดเจน เพื่อการลงทะเบียนข้อกำหนดในมาตรฐานนี้ อย่างไรก็ตามในการลงทะเบียนข้อกำหนดที่ระบุในมาตรฐานนี้ ต้องไม่ขัดกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางน้ำและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. บทนิยาม

๒.๑ แพลากจูง

หมายถึง แพล่องที่มีการเคลื่อนที่โดยการลากจูงของเรือต้นกำลัง และมีส่งแรงลากจูงผ่านการเชื่อมต่อระหว่างเรือต้นกำลังและแพล่อง

๒.๒ แพยนต์

หมายถึง แพล่องที่มีการเคลื่อนที่จากกำลังขับดันของเครื่องยนต์ที่ติดตั้งอยู่ในแพ

๒.๓ แพที่พัก

หมายถึง แพที่มีการจัดทำโครงสร้างไว้เป็นห้องพักหรือเรือนพัก โดยมีการผูกยึดอยู่กับที่และไม่มีการเคลื่อนที่ออกจากภายนอกได้ ในขณะที่มีการให้บริการ

๒.๔ ผู้ประกอบการแพบริการ

หมายถึง ผู้ประกอบการแพเพื่อการท่องเที่ยวโดยให้บริการท่องเที่ยวแพทั้งแบบแพล่องและแพที่พัก

๒.๕ การให้บริการ

หมายถึง การบริการที่ผู้ประกอบการแพจัดสรรให้ในระหว่างโปรแกรมการท่องเที่ยว โดยได้มีการตกลงกับทางสู่ค้าไว้ก่อนล่วงหน้า ได้แก่การบริการอาหาร การบริการค้างแรมบนแพ

๒.๖ กิจกรรมบนแพ

หมายถึง กิจกรรมที่จัดสรรไว้บริการโดยพนักงานของผู้ประกอบการแพเพื่อความบันเทิง ผ่อนคลาย และ/หรือสันทนาการ

๓. ประเภทการให้บริการ

แบ่งประเภทการให้บริการของแพบริการ เป็น ๕ ประเภท ดังนี้

๓.๑ แพล่องประเภทที่ ๑

คือ แพล่องที่ให้บริการในการล่องอย่างเดียวไม่มีการให้บริการอื่น ๆ

๓.๒ แพล่องประเภทที่ ๒

คือ แพล่องที่มีการให้บริการล่องไปตามลำน้ำและให้บริการค้างแรมบนแพในระหว่างโปรแกรมการท่องเที่ยวเท่านั้น

๓.๓ แพล่องประเภทที่ ๓

คือ แพล่องที่มีการให้บริการล่องไปตามลำน้ำและให้บริการอาหารในระหว่างโปรแกรมการท่องเที่ยวเท่านั้น

๓.๔ แพล่องประเภทที่ ๔

คือ แพล่องที่มีการให้บริการล่องไปตามลำน้ำโดยมีการให้บริการห้องอาหารและการค้างแรมบนแพตลอดโปรแกรมการท่องเที่ยว

๓.๕ แพที่พัก

คือ แพที่มีการบริการห้องพักโดยมีการยืดติดอยู่กับที่และไม่มีการเคลื่อนที่ตลอดระยะเวลาการให้บริการ

๔. ข้อกำหนดภาคบังคับ

ผู้ประกอบการแพบริการต้องมีการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ หรือข้อบังคับพื้นฐาน เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ข้อกำหนดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการใช้แพโดยสารนั้นครบถ้วนและสมบูรณ์ โดยจะต้องมีหัวข้อครอบคลุมดังนี้

๔.๑ มีใบอนุญาตการใช้แพโดยสารตามระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ ความครบถ้วนของอุปกรณ์ตามระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ มีใบอนุญาตของเรือที่ใช้ในการลากจูง (เฉพาะในกรณีแพที่มีการลากจูงโดยเรือเท่านั้น)

๔.๔ ใบประกาศนียบตั้นรายห้ายเรือของผู้ขึ้นเรือ

๔.๕ ใบประกาศนียบตั้นของช่างกลเรือ

๔.๖ ใบอนุญาตผู้ประกอบการโรงแรมหรือที่พัก (เฉพาะในกรณีของแพที่พักเท่านั้น)

ข้อกำหนดเบื้องต้นนี้ต้องได้รับการตรวจสอบและได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางกฎหมาย และ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ

๔. ข้อกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน

๔.๑ ข้อกำหนดด้านการติดต่อประสานงานและการเตรียมตัว ประกอบด้วย ๒ เกณฑ์ ๓ ตัวชี้วัด

๔.๑.๑ การติดต่อประสานงาน

- (๑) มีการแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ให้ลูกค้าทราบรายละเอียด

๔.๑.๒ การเตรียมตัวก่อนการให้บริการ

- (๑) มีการตรวจสอบความพร้อมด้านความปลอดภัยก่อนการให้บริการ
- (๒) มีการตรวจสอบความพร้อมด้านการบริการก่อนการให้บริการ

๔.๒ ข้อกำหนดด้านการบริหารจัดการ ความสามารถของบุคลากร และอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย ประกอบด้วย ๒ เกณฑ์ ๓ ตัวชี้วัด

๔.๒.๑ การบริหารจัดการบุคลากร และความสามารถของบุคลากร

- (๑) มีการบริหารจัดการบุคลากรอย่างเหมาะสมเพียงพอ
- (๒) ความสามารถของบุคลากร
- (๓) บุคลิกภาพและการแสดงออกเหมาะสม
- (๔) วิธีปฏิบัติตัว
- (๕) มีการพัฒนาความสามารถของบุคลากร

๔.๒.๒ อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

- (๑) จัดเตรียมอุปกรณ์ความปลอดภัย (สำหรับแพลต่อง)
- (๒) มีระบบสื่อสาร (สำหรับแพลต่อง)
- (๓) จัดเตรียมอุปกรณ์ความปลอดภัย (สำหรับแพที่พัก)
- (๔) แนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย (สำหรับแพที่พัก)

๔.๓ ข้อกำหนดด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ประกอบด้วย ๕ เกณฑ์ ๒๐ ตัวชี้วัด

๔.๓.๑ การดำเนินงานและแนวทางการให้บริการ

- (๑) การดำเนินงานและแนวทางการให้บริการต้องไม่ขัดต่อระเบียบ กฎหมายหรือศีลธรรมอันดี

๔.๓.๒ การให้บริการที่พักและค้างแรม

- (๑) อุปกรณ์สำหรับการค้างแรม สำหรับแพลต่อง
- (๒) ความปลอดภัยเกี่ยวกับการค้างแรมแพลต่อง
- (๓) ขนาดและรายละเอียดของห้องพัก แพที่พัก (สำหรับแพที่พัก)
- (๔) ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง แพที่พัก (สำหรับแพที่พัก)
- (๕) เพอร์นิเจอร์และและการตกแต่ง (สำหรับแพที่พัก)
- (๖) เครื่องนอนและอุปกรณ์อื่นๆ (สำหรับแพที่พัก)
- (๗) ขนาดและรายละเอียดของห้องสุขา (สำหรับแพที่พัก)
- (๘) เครื่องสุขภัณฑ์และวัสดุภายในห้องน้ำ (สำหรับแพที่พัก)

๔.๓.๓ การบริการอาหาร

- (๑) การให้บริการและการจำหน่ายอาหาร
- (๒) สุขลักษณะของสถานที่ประกอบอาหารและบริโภคอาหาร
- (๓) การตกแต่งในบริเวณเตรียมอาหาร บริโภคอาหารและอุปกรณ์อื่น
- (๔) อุปกรณ์ในการให้บริการ
- (๕) คุณสมบัติทั่วไปของผู้ประกอบอาหาร

- (๖) สุขลักษณะส่วนบุคคลในการประกอบอาหาร
- (๗) สุขลักษณะในการปรุงอาหารและการจัดเก็บวัตถุดิบ
- (๘) การจัดเก็บน้ำแข็งและอาหารที่ปรุงเสร็จ

๕.๓.๔ อุปกรณ์การให้บริการ

- (๑) การจัดเตรียมอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกความสะอาด
- (๒) การดำเนินกิจกรรมรับประทานอาหาร (สำหรับแพลตฟอร์ม)

๕.๓.๕ แนวทางในการให้บริการเพื่อความปลอดภัย

- (๑) มีแนวทางในการให้บริการเพื่อความปลอดภัย

๕.๔ ข้อกำหนดด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ประกอบด้วย ๓ เกณฑ์ ๕ ตัวชี้วัด

๕.๔.๑ การควบคุมขยะและสิ่งปฏิกูล

- (๑) การควบคุมขยะ

๕.๔.๒ การควบคุมสิ่งรบกวนต่อชุมชน

- (๑) การหลีกเลี่ยงสิ่งรบกวน

๕.๔.๓ การส่งเสริมวัฒนธรรมในห้องถินและความมั่นคงต่อชุมชน

- (๑) การส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีห้องถิน

- (๒) การเสริมสร้างความมั่นคงต่อชุมชน และสิ่งแวดล้อม

๖. การตรวจสอบและเกณฑ์ตัดสิน

การประเมินมาตรฐานแพบริการเพื่อการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการต้องยืนยันว่าได้รับการติดตั้งเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพและได้รับการอบรมในระดับนานาชาติ โดยจะดำเนินการตรวจสอบตามวิธีการที่เป็นมาตรฐานและได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ

๖.๑ การตรวจสอบข้อกำหนดภาคบังคับ

ทำการตรวจสอบเอกสารคำร้องในการขอการรับรองและหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขอบเขต ประเภท และข้อกำหนดภาคบังคับ ดังนี้

๖.๑.๑ ทำการระบุรายละเอียดของขอบเขต ประเภทการให้บริการของแพที่ทำการตรวจสอบก่อนว่า มีการนำไปใช้หรือการให้บริการในรูปแบบใดบ้าง พร้อมทั้งระบุ รายละเอียดการให้บริการและกิจกรรม

๖.๑.๒ ทำการตรวจสอบตามข้อกำหนดภาคบังคับ ซึ่งผู้ประกอบการแพบริการเพื่อการท่องเที่ยว ต้องปฏิบัติตามก่อนในเบื้องต้น โดยในการตรวจสอบข้อกำหนดนี้ ผู้ประกอบการต้องแสดงหลักฐานให้เห็นอย่างเพียงพอว่า ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับรองแพว่า เป็นไปตามระเบียบของแพโดยสารทางน้ำ นอกจากนี้ ผู้ตรวจสอบประเมินต้องดำเนินการทวนสอบตามความเหมาะสมว่า แพบริการหลังดังกล่าว มีการดำเนินการเป็นไปตามที่ระบุไว้ในเอกสารที่นำมาแสดง

๖.๒ การประเมินให้คะแนนตัวชี้วัดมาตรฐานแพบริการเพื่อการท่องเที่ยว การตรวจเช็คผู้ประกอบการ ต้องผ่านการตรวจในข้อ ๖.๑ อย่างสมบูรณ์ และสามารถแสดงหลักฐานได้อย่างเพียงพอ หลังจากนั้น จึงทำการประเมิน ณ สถานที่จริงเพื่อตรวจประเมินในส่วนของข้อกำหนดทางด้านคุณภาพบริการ ตามดัชนีชี้วัด ในแต่ละหัวข้อและเก็บหลักฐานในการตรวจประเมิน ทั้งในลักษณะจากการสัมภาษณ์ รูปถ่ายหรือการสังเกต นอกจากนี้ รวมถึงการทวนสอบถึงการดำเนินการในเรื่องของขอบเขตและข้อกำหนดภาคบังคับเบื้องต้น ในการประเมินคะแนนของผู้ประกอบการแพทางด้านคุณภาพบริการ เนื่องจากแพบริการแต่ละประเภทมีกิจกรรม และการให้บริการแตกต่างกัน ดังนั้น การตรวจประเมินแพบริการแต่ละประเภทจึงมีขอบเขตการตรวจที่แตกต่างกัน โดยขอบเขตการตรวจ เป็นไปตามข้อ ๗

๗. ขอบเขตการตรวจสอบ

ข้อกำหนด	แพล็ง				แพทพัก
	ประเภทที่ ๑	ประเภทที่ ๒	ประเภทที่ ๓	ประเภทที่ ๔	
หมวดที่ ๑ ข้อกำหนดภาคบังคับ					
ข้อเขียน	✓	✓	✓	✓	✓
ข้อกำหนดภาคบังคับ	✓	✓	✓	✓	✓
หมวดที่ ๒ เกณฑ์มาตรฐาน					
๑. ข้อกำหนดด้านการติดต่อประสานงานและการเตรียมตัว					
การติดต่อประสานงาน	✓	✓	✓	✓	✓
การเตรียมตัวก่อนให้บริการ	✓	✓	✓	✓	✓
๒. ข้อกำหนดด้านการบริหารจัดการ ความสามารถของบุคลากร และอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย					
การบริหารจัดการบุคลากร และความสามารถของบุคลากร	✓	✓	✓	✓	✓
อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย					
- อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยสำหรับแพล็ง	✓	✓	✓	✓	-
- ระบบความปลอดภัยทั่วไปสำหรับแพทพัก	-	-	-	-	✓
๓. ข้อกำหนดด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการ					
การดำเนินงานและแนวทางการให้บริการ					
การให้บริการที่พักและห้องแรม					
- การค้างแรมสำหรับแพล็ง	✓	✓	✓	✓	-
- การค้างแรมสำหรับแพทพัก	-	-	-	-	✓
การบริการอาหาร	✓	✓	✓	✓	✓
อุปกรณ์การให้บริการ	✓	✓	✓	✓	-
แนวทางการให้บริการเพื่อความปลอดภัย	✓	✓	✓	✓	✓
๔. ข้อกำหนดด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน					
การควบคุมเชื้อและล้างปฏิกูล	✓	✓	✓	✓	✓
การหลีกเลี่ยงสิ่งรบกวนต่อชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓
การส่งเสริมวัฒนธรรมในท้องถิ่น และความมั่นคงต่อชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ หมายถึง ต้องทำการตรวจสอบประเมินตามข้อกำหนด

เครื่องหมาย - หมายถึง ไม่จำเป็นต้องทำการตรวจสอบประเมินตามข้อกำหนด/ไม่มีกิจกรรม